

[Research Article \ Araştırma Makalesi |e-ISSN: 2458-9128

Duygusal Durumlarda Empati Testinin 48-72 Aylık Çocuklar İçin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması¹

Validity and Reliability Study of Empathy Test in Emotional Situations for 48-72 Months Old Children

Görkem AÇIKEL KORKMAZ (0009-0005-3722-3050)², Adalet KANDIR (0000-0002-9917-2587)³

• *Geliş Tarihi: 19 Oca. 2025*

• *Kabul Tarihi: 7 Şub. 2025*

• *Yayın Tarihi: 28 Şub. 2025*

To cite this article: Açikel Korkmaz, G. ve Kandır, A. (2025). Duygusal durumlarda empati testinin 48-72 aylık çocuklar için geçerlik güvenirlik çalışması. *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi*, 10(1), 9-26. <https://doi.org/10.37754/ijeces.1620975>

Öz

Duygusal Durumlarda Empati Testi'nin 48-72 Aylık Çocuklarda Geçerlik ve Güvenirlik çalışmasının yapıldığı bu araştırmada, genel tarama modeli kullanılmıştır. 2023–2024 eğitim öğretim yılında Ankara ili Yenimahalle ilçesinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı anaokulu ve anasınıflarına devam eden, 48–72 yaş aralığında, 1100 çocuk, araştırmanın çalışma grubudur. Veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu ve Duygusal Durumlarda Empati Testi kullanılmıştır. Veri toplama sürecinde testin uygulaması, birebir uygulama ile yapılmıştır. Geçerlik çalışmaları kapsamında kapsam ve yapı geçerliği sınanmıştır. Kapsam geçerliği için 5 uzmandan görüşleri alınmış ve testin kapsam geçerlik indeksi 0.867 olarak ölçülmüştür. Ardından 500 çocuk ile deneme uygulaması yapılarak testin madde analizi yapılmıştır. Yapı geçerliği için var olan test yapısının uygunluğunun sınanması için deneme uygulaması verileri ile açımlayıcı faktör analizi, esas uygulama ile elde edilen verilerin yapı geçerliliği için doğrulayıcı faktör analizi beş alt boyut içeren testin tamamına yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda her bir maddenin faktör yük değeri 0.70'in üzerinde ölçülmüştür. DFA sonucunda p değerleri ve uyum indeksleri dikkate alınarak teste son hali verilmiştir. Testin güvenirliliğin belirlenmesinde güvenirlilik katsayısı hesaplanmış ve KR-20 değeri 0,73 olarak bulunmuştur. Sonuçta, Duygusal Durumlarda Empati Testi 48-72 Aylık Çocuklar İçin geçerli ve güvenilir bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: erken çocukluk, empati, duygusal durumlar

1 Bu çalışma 2024 yılında "Duygusal Durumlarda Empati Testinin 48-72 Aylık Çocuklarda Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması" adlı yüksek lisans tezi olarak yayınlanmıştır.

2 Öğretmen, İlkbahar Özel Eğitim Anaokulu, Türkiye, gorkemacikel68@gmail.com

3 Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Türkiye, akandir@gazi.edu.tr

Abstract

The study aimed to evaluate the validity and reliability of the Emotional Situations Empathy Test (ESET) for children aged 48–72 months using a general survey model. The research was conducted during the 2023–2024 academic year in the Yenimahalle district of Ankara, involving 1,100 children attending preschools and kindergarten classes affiliated with the Ministry of National Education. Data collection tools included a personal information form and the ESET, which was administered individually to children. Validity studies involved testing content and construct validity. For content validity, the opinions of five experts were gathered, and the content validity index of the test was calculated as 0.867. Subsequently, a pilot study with 500 children was conducted to perform item analysis. Construct validity was assessed using exploratory factor analysis (EFA) on the pilot study data and confirmatory factor analysis (CFA) on the main application data. These analyses were conducted for all items, which were organized into five subdimensions. Results showed that each item's factor loading exceeded 0.70. Based on the CFA results, p-values and fit indices were evaluated, and the test was finalized.

Key words: early childhood, empathy, emotional states

Giriş

Erken çocukluk dönemi, sıfır ile sekiz yaş arasını kapsayan ve bireyin fiziksel, sosyal-duygusal, motor, bilişsel ve dil gelişiminin büyük ölçüde tamamlandığı önemli bir dönemdir (Aral vd., 2011). Bu süreçte verilen eğitimler, çocukların duygusal gelişimlerini ve sosyal becerilerini artırmada önemli bir rol oynar (Kandır & Alpan, 2008). Duygularını keşfetmeyi ve anlamlandırmayı öğrenen çocuklar, aynı zamanda başkalarının duygularını fark etme yeteneği kazanır. Bu süreç, empati kavramıyla doğrudan ilişkilidir.

Duygular, bireyler arası iletişimde temel bir rol oynar ve insan doğasının ayrılmaz bir parçasıdır. Duygusal unsurları göz ardı ederek insan davranışlarını anlamaya çalışmak, bireysel farklılıkların önemini görmezden gelmek anlamına gelir (Goleman, 1995). Kişilerin, kendi duygu ve davranışlarını kontrol edebilmeleri ve başkalarının hislerini anlayabilmeleri, onların hem kendilerini hem de çevrelerini daha iyi yönetmelerine olanak tanır.

İnsan ilişkilerinde en temel motivasyonlardan biri, duyguların, düşüncelerin ve yapılan davranışların karşındaki kişi tarafından anlaşılmasıdır. Bir bireyin diğerini anlama kapasitesi, empati becerisinin gelişmişliğinin önemli bir sonucudur (Kaya & Siyez, 2010). Bu sebeple, empati kavramı insan ilişkilerinin önem kazanmasıyla birlikte tartışılan temel konulardan biri haline gelmiştir. Empati, ilişki kuran her iki taraf için de kritik bir role sahiptir. Empati gösteren kişi, karşısındakine değerli olduğunu hissettirdiği gibi, anlaşıldığını da fark ettirir ve böylece çevresi tarafından daha çok sevilen biri haline gelir (Dökmen, 2004). Öte yandan, empati kurulan kişi ise öz değerinde artış yaşar ve daha olumlu bir bakış açısı geliştirme eğiliminde olur. Ancak empatik tepkilerin yeterli olmadığı ilişkilerde, bireyler genellikle kendilerini anlaşılmanış hissederek savunmacı bir tutum sergileyebilir. Sağlıklı ve güçlü ilişkiler kurulabilmesi için empati becerisi oldukça önemlidir.

Empatinin önemi üzerine yapılan araştırmalar, bu becerinin yalnızca sosyal hayat için değil, aynı zamanda bilişsel gelişim için de kritik olduğunu göstermektedir. Özellikle erken çocukluk döneminde başlayan empati gelişimi, bireylerin prososyal davranışlar sergileme eğilimini artırır (Eisenberg & Miller, 1987). Empati düzeyi yüksek çocukların, bir yaşından itibaren kendilerini kontrol edebilme ve içsel motivasyonla olumlu davranışlar sergileme yeteneklerinin geliştiği bilinmektedir (Miller & Marian, 1997).

Bu önemli becerinin erken yaşlarda geliştirilmesi, bireylerin sosyal hayatlarını şekillendirmede etkili bir rol oynar. Erken çocukluk döneminde, zihinsel, fiziksel ve dil gelişiminin büyük bir kısmının tamamlandığı belirtilmektedir (Anne Çocuk Eğitim Vakfı [AÇEV], 1999). Bu nedenle, eğitim programlarında bu becerinin kazandırılmasına yönelik düzenlemeler yapılması

gerekmektedir. Bu düzenlemelerin sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için, empati becerisini ölçmeye yönelik güvenilir araçlara ihtiyaç duyulmaktadır. Yapılan yurt içi ve yurt dışı araştırmalar incelendiğinde, özellikle ilkököl çağındaki çocuklar ve ergenler için sınırlı sayıda ölçme aracına rastlanmıştır. Türkiye’de ise duygusal durumlar bağlamında empati becerisini değerlendiren ve 0-8 yaş grubunu kapsayan bir ölçek bulunmamaktadır. Bu nedenle, 48-72 ay aralığındaki Türk çocukları için duygusal durumlara yönelik empatiyi ölçen kapsamlı bir ölçek geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Ancak, bu dönemde empati becerilerini değerlendirebilecek uygun bir ölçme aracının eksikliği dikkat çekmiştir. Bu nedenle, "Duygusal Durumlarda Empati Testi" geliştirilmiş ve "Duygusal Durumlarda Empati Testi 48-72 aylık çocuklar için geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı mıdır?" sorusuna yanıt aramak amacıyla bu çalışma gerçekleştirilmiştir.

Materyal ve Yöntem

Araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, veri toplama süreci ve verilerin analizi bu başlıkta ele alınmıştır.

Araştırmanın Modeli

“Duygusal Durumlarda Empati Testi’nin geçerliğini ve güvenilirliğini test etmek amacıyla yapılan araştırmada nicel araştırma deseni olan tarama modeli kullanılmıştır. Bu model, geniş örneklem grupları üzerinden veri toplama ve analiz yapma amacı taşır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2020). Bu bağlamda genel tarama modeli ile yapılan bu araştırmada, evreni temsil edecek çalışma grubu tanımlanmıştır. Bu çalışma grubu üzerinde “Duygusal Durumlarda Empati Testi’nin 48-72 Aylık Çocuklar İçin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması” yapılmıştır.

Çalışma Grubu

Çalışma grubunu, 2023-2024 eğitim-öğretim yılında Ankara ili Yenimahalle ilçesinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ve özel anaokulu ve anasınıfına devam eden 48-72 aylık toplam 1100 çocuk oluşturmaktadır. Çocuklar, ön deneme (30 çocuk), deneme (500 çocuk) ve esas uygulama (600 çocuk) aşamaları için uygun örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. İlk olarak çalışma grubuna dahil edilen okullar belirlenmiştir. Yenimahalle İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü’nden, Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı anaokulları ve ilkokulların listesi alınmıştır. Bu listeden yararlanılarak, okul sayılarının ortalamaları belirlenmiş ve ardından uygun örnekleme yoluyla çalışma grubuna dahil edilecek okullara karar verilmiştir. Bu bağlamda, “Duygusal Durumlarda Empati Testi’nin 48-72 Aylık Çocuklar İçin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması”nın yapılacağı okulların yönetici ve öğretmenleri ile görüşülerek, çalışmanın amacı anlatılmış, çalışmaya istekli olan okullar çalışmaya dahil edilmiştir. Çalışma grubu kapsamına alınan çocuklara ve ebeveynlere ait bilgiler “Kişisel Bilgi Formu” aracılığıyla toplanmıştır.

Araştırmanın verileri ön deneme, deneme, esas ve test tekrar test uygulaması şeklinde toplanmıştır. Deneme uygulaması verilerin elde edildiği çalışma grubuna ait kişisel bilgiler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Deneme Uygulaması Çalışma Grubuna Ait Betimsel İstatistikler

Anne Yaşı	f	%	Baba Yaşı	f	%
25-29	77	15,5	25-29	22	4,5
30-34	150	30	30-34	120	24
35-39	137	27,5	35-39	125	25
40 ve üzeri	136	27	40 ve üzeri	233	46,5
Anne Öğrenim Düzeyi	F	%	Baba Öğrenim Düzeyi	f	%
İlkokul	48	9,5	İlkokul	32	6,5
Ortaokul	35	7	Ortaokul	35	7
Lise	142	28,5	Lise	205	41
Ön lisans	87	17,5	Ön lisans	43	8,5

Lisans	168	33,5	Lisans	160	32
Lisansüstü	20	4	Lisansüstü	25	5
Çocuk Cinsiyet	f	%	Yaş	f	%
Erkek Çocuğu	305	61	4 Yaş	120	24
Kız Çocuğu	195	39	5 Yaş	190	38
			6 Yaş	190	38
Doğum Sırası	f	%	Okul Öncesi Eğitim Alma Süresi	f	%
İlk çocuk	233	46,5	Yeni başladı	225	45
Ortanca ya da ortancalardan biri	45	9	1 yıl	88	17,5
Son çocuk	222	44,5	2 yıl	155	31
			3 yıl	32	6,5
Devam Ettiği Kurum	f	%			
MEB'e bağlı devlet anaokulu/anasınıfı	358	71,5			
MEB'e bağlı özel anaokulu/anasınıfı	142	28,5			

Deneme uygulamasını oluşturan çalışma grubundaki çocukların cinsiyetlerine göre dağılımlarına bakıldığında; %61'i erkek, %39'u ise kız çocuğudur, dolayısıyla erkek çocuklarının çalışmaya katılım oranı kız çocuklarına oranla fazladır. Çocukların %24'ü dört yaş, %38'i beş yaş, %38'i altı yaş aralığındadır. Çalışma grubunda yer alan çocukların doğum sırası incelendiğinde; %46,5'inin ilk çocuk; %9'unun ortanca çocuk; % 44,5'inin son çocuk olduğu gözlenmektedir.

Çocukların daha önce okul öncesi eğitim alma durumları incelendiğinde; %45'inin daha önce okul öncesi eğitimi almadığı; %17,5'inin bir yıl, %31'inin iki yıl, %6,5'inin üç yıl okul öncesi eğitimi aldığı görülmektedir.

Esas uygulama verilerin elde edildiği çalışma grubuna ait kişisel bilgiler Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Esas Uygulama Çalışma Grubuna Ait Betimsel İstatistikler

Anne Yaşı	f	%	Baba Yaşı	f	%
25-29	102	17	25-29	33	5,5
30-34	186	31	30-34	159	26,5
35-39	144	24	35-39	162	27
40 ve üzeri	168	28	40 ve üzeri	246	41
Anne Öğrenim Düzeyi	f	%	Baba Öğrenim Düzeyi	f	%
İlkokul	63	10,5	İlkokul	36	6
Ortaokul	45	7,5	Ortaokul	39	6,5
Lise	162	27	Lise	243	40,5
Ön lisans	105	17,5	Ön lisans	54	9
Lisans	198	33	Lisans	195	32,5
Lisansüstü	27	4,5	Lisansüstü	33	5,5
Çocuk Cinsiyet	f	%	Yaş	f	%
Erkek Çocuğu	363	60,5	4 Yaş	162	27
Kız Çocuğu	237	39,5	5 Yaş	216	36
			6 Yaş	222	37
Doğum Sırası	f	%	Okul Öncesi Eğitim Alma Süresi	f	%
İlk çocuk	285	47,5	Yeni başladı	264	44
Ortanca ya da ortancalardan biri	45	7,5	1 yıl	102	17
Son çocuk	270	45	2 yıl	189	31,5
			3 yıl	45	7,5
Devam Ettiği Kurum	f	%			
	358	64			
MEB'e bağlı devlet anaokulu/anasınıfı					
MEB'e bağlı özel anaokulu/anasınıfı	192	32			

Esas uygulama çalışma grubundaki çocukların cinsiyetlerine göre dağılımlarına bakıldığında; %39,5'i kız, %60,5'u ise erkek çocuğudur dolayısıyla erkek çocuk sayısının kız çocuk sayısına oranı fazladır. Çocukların %27'si 4 yaş, %36'sı 5 yaş, %37'si 6 yaş aralığındadır. Doğum sırası incelendiğinde; %47,5'inin ilk çocuk %7,5'inin ortanca ya da ortancalardan biri %45'inin son çocuk olduğu gözlenmektedir.

Çocukların daha önce okul öncesi eğitim alma durumları incelendiğinde; %44'ünün daha önce okul öncesi eğitimi almadığı; %17'sinin 1 yıl, %31,5'inin 2 yıl, %7,5'inin 3 yıl okul öncesi eğitimi aldığı görülmektedir. Esas uygulama çalışma grubundaki çocukların tamamının herhangi bir özel gereksinimi bulunmamaktadır.

İlgili alan yazında ölçülmek istenilen özelliğin, belirlediği göstergelerle doğru bir şekilde ölçülüp ölçülmediğini değerlendiren deneme uygulamalarında, örneklem büyüklüğünün formüllerle hesaplanmasından ziyade, ölçeğin yapısının ve analizde kullanılacak yöntemin göz önünde bulundurulmasının daha uygun olacağı belirtilmektedir (Erkuş, 2012). Büyüköztürk (2002), örneklem büyüklüğünü belirlerken değişken (madde) sayısının en az beş katı kadar bir örneklemin yeterli olduğunu, Klein (1994) ise faktör analizi yapmak için 200 kişilik bir örneklemin yeterli olduğunu ifade etmiştir. MacCallum, Widaman, Zhang, ve Hong (1999) da 100-200 kişilik bir örneklemin faktör analizi için kabul edilebilir bir büyüklük olduğunu belirtmişlerdir. Comrey ve Lee (1992) örneklem büyüklüğü için 100'ün az; 200'ün orta; 300'ün iyi; 500'ün çok iyi; 1000 kişi ve daha fazlasının mükemmel olduğunu ifade etmişlerdir. Bu sebeple araştırmamanın örneklemini belirlerken ulaşılabilecek en fazla sayıya ulaşılması hedeflenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verilerinin toplanmasında çocuklara yönelik bilgileri ebeveynlerin doldurması için oluşturulan "Kişisel Bilgi Formu" ve 48-72 aylık çocukların empati becerilerini değerlendirmek amacıyla araştırmacı tarafından oluşturulmuş ve araştırmacının uyguladığı "Duygusal Durumlarda Empati Testi" kullanılmıştır.

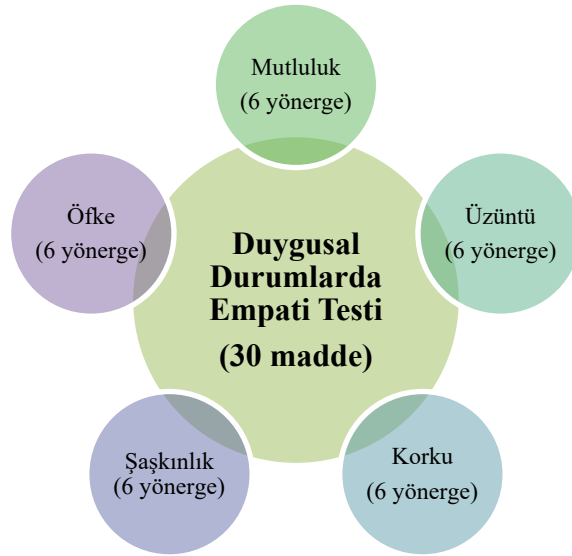
Kişisel Bilgi Formu

Çocukların ve ebeveynlerinin demografik özelliklerini belirlemek için kullanılmıştır. Bu kapsamda, formun ilk bölümünde çocukların yaş, cinsiyet, doğum sırası, devam ettiği kurum bilgisi ve okul öncesi eğitim alma durumu hakkında bilgiler, ikinci bölümünde ise ebeveynin yaşı ve öğrenim durumu hakkında bilgiler bulunmaktadır.

Duygusal Durumlarda Empati Testi

Araştırmacılar tarafından geliştirilen, 48-72 aylık çocukların empati becerilerini değerlendirmeyi amaçlayan 'Duygusal Durumlarda Empati Testi' beş alt boyuttan (mutluluk, üzüntü, öfke, korku ve şaşkınlık) ve toplam 30 yönergeden oluşan, doğru-yanlış tipi bir ölçme aracıdır. Test, uzman görüşü alınarak geliştirilmiştir. Duygusal Durumlarda Empati Testi geliştirilirken öncelikle araştırmanın amacının belirlenmesiyle başlamıştır. Alan yazında yapılan araştırmalar, empati becerisinin gelişimsel ve bütüncül bir şekilde değerlendirilmesinin önemli olduğunu ve özellikle erken çocukluk döneminde empati gelişiminin izlenmesi için gelişimsel değerlendirme araçlarına ihtiyaç duyulduğunu ortaya koymuştur. Bu ihtiyaçlar, testin amacını şekillendirmiştir. Ardından, benzer ve ilişkili araştırmaların incelenmesiyle kuramsal bir çerçeve oluşturulmuş ve empati gelişimine dair geniş bir literatür taraması yapılmıştır. Bu aşamada, empati testinin alt boyutları belirlenmiş ve testin maddeleri için havuz oluşturulmuştur. Testin içeriği, çocukların yaş ve gelişim düzeylerine uygun, kültürel özelliklere de dikkat edilerek hazırlanmış resimli hikayelerle oluşturulmuştur. Test, mutluluk, üzüntü, şaşkınlık, öfke ve korku gibi duygusal durumları içeren beş alt boyuttan oluşmuş ve

her bir boyut için belirli sayıda yönerge geliştirilmiştir. Uzman görüşleri alındıktan sonra, 30 yönerge ile testin son hali belirlenmiştir. Test, ön deneme, deneme, esas ve test tekrar uygulamalarıyla çalışma grubuna uygulanmış ve elde edilen veriler istatistiksel yöntemlerle analiz edilmiştir. Sonuçlar, alan yazın çerçevesinde tartışılmış ve Duygusal Durumlarda Empati Testi 30 yönerge olarak son halini almıştır. Duygusal Durumlarda Empati Testi'nin içerik organizasyonu Şekil 1'de verilmiştir.

Şekil 1. Duygusal Durumlarda Empati Testi'nin içerik organizasyonu

Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu çalışmada, araştırma etiği ilkelerine uygun hareket edilmiş ve gerekli etik kurul izinleri alınmıştır. Duygusal Durumlarda Empati Testi'nin açıklamasında, testin amacı, uygulama sırasında dikkat edilmesi gereken hususlar ve alt boyutlara dair bilgiler yer almaktadır. Verilerin toplanmasında araştırmacı çocuklar ile birebir ve yüz yüze uygulama yapmıştır. Uygulama sürecinin sessiz ve çocukların rahat hissedebilecekleri bir ortamda olmasına dikkat edilmiştir. Testin uygulanacağı süreç, yönergelerin açıklanmasının ardından başlamakta ve çocuklar ile yüz yüze yapılan testin aşamaları sırasıyla belirtilmektedir. Araştırmacının her maddedeki görselleri göstermesi ve test yönergelerini net ve anlaşılır bir şekilde okuması sağlanmıştır. Çocuğun uygun yanıtı seçmesi istenmiştir. Çocuklar parmakları ile seçeneklerden doğru olduğunu düşündüğü resmi göstererek veya işaret ederek yanıt vermişlerdir. Çocuktan gelen yanıtlar bireysel kayıt formuna kaydedilmiştir. Testin puanlaması doğru yanıtlar için 1 yanlış yanıtlar için 0 olarak kodlandığından, bireysel kayıt formunda çocukların yanıtları 1 ve 0 olarak belirtilmiştir ve çocukların etkilenmemesi amacıyla yapılan işaretlemeleri görmemesi sağlanmıştır. Test bir hız testi olmadığı için zaman sınırlaması belirlenmemiştir ancak her bir uygulama ortalama olarak 15-20 dakika sürmüştür. Testin uygulanması dört aşamadan oluşmaktadır: ön deneme, deneme, esas uygulama ve test tekrar test.

Ön Deneme Uygulaması

Çocukların testin maddelerini anlayıp anlamadığını değerlendirmek amacıyla 30 yönergeden oluşan form ile ön deneme yapılmıştır. Çalışma grubu, 30 çocukla oluşturulmuş ve uygulama, yaklaşık 15-20 dakika sürmüştür. Ön deneme uygulaması sonucunda test maddelerinin açık ve anlaşılır olduğu gözlemlenmiştir. Ön deneme verileri, yalnızca soruların anlaşılabilirliği ile ilgilidir.

Deneme Uygulaması

Deneme aşamasında, araştırmacının hedeflediği özelliği ölçme doğruluğu değerlendirilmiştir. Araştırma, örneklem büyüklüğünün belirlenmesinden çok, testin yapısının ve analiz yönteminin uygunluğuna odaklanmıştır. Büyüköztürk (2002) gibi araştırmacıların önerilerine göre, bu aşamada en az 350 çocukla uygulama yapılması hedeflenmiş ve 500 çocukluk bir örneklem seçilmiştir. Deneme uygulaması 30 maddelik testle yapılmış ve uygulama süresi 12-18 dakika arasında değişmiştir.

Esas Uygulama

Deneme uygulamasının ardından, testin son hali 600 çocukla yapılmıştır. Bu çocuklar, Ankara ili Yenimahalle ilçesindeki Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı anaokulları ve anasınıflarına devam eden 48-72 aylık çocuklardan seçilmiştir. Uygulama, okulların sessiz alanlarında gerçekleştirilmiş ve çocuklar, testin yönergelerine uygun bir ortamda değerlendirilmiştir. Her bir yönerge bir kez okunmuş, eğer çocuk tepki vermezse yönerge tekrar edilmiştir.

Test Tekrar Test Uygulaması

Uygulama sonuçlarını doğrulamak için yapılan bu test, esas uygulamadan üç hafta sonra gerçekleştirilmiştir. Yenimahalle ilçesindeki 50 çocukla yapılan bu testin amacı, önceden yapılan uygulama sonuçlarının tutarlılığını sağlamaktır.

Veri analizinde kullanılan veriler deneme ve esas uygulama şeklinde toplanmıştır. Verilerin analizinde geçerlik ve güvenirlik adına yapılanlar bu kısımda açıklanmıştır.

Geçerlik Analizleri

Deneme ve esas uygulama sürecinde elde edilen veriler, geçerlilik analizlerinin yapılmasında kullanılmıştır. Bu analizlerde kapsam ve yapı geçerliliği ele alınmıştır.

Kapsam Geçerliliği Analizi

Oluşturulan aday test maddelerine ilişkin ilk olarak uzman görüşü alınmıştır. Buna göre bu çalışma için oluşturulmuş 'Uzman Görüşü Formu' ile bir çocuk gelişimi uzmanı, bir ilköğretim uzmanı, üç okul öncesi eğitim uzmanı olmak üzere beş uzmandan görüş alınmıştır. Kapsam geçerliğini belirlemeye yönelik hazırlanan ölçek formu sunularak uzmanların her bir maddeyi 'uygun', 'uygun değil' ve 'düzeltilmeli' şeklinde değerlendirmeleri istenmiştir. 'Düzeltilmeli' olarak değerlendirilen maddeler için önerilerini yazmaları istenmiştir. Uzman görüşleri doğrultusunda maddelerin önem düzeyleri incelenmiş ve ölçeğin uygunluğu değerlendirilmiştir. Deneme uygulaması, 500 çocuk üzerinde gerçekleştirilmiş ve bu uygulamadan elde edilen veriler, maddeler ile ölçülmek istenen özellikler arasındaki ilişkileri belirlemek ve maddelerin değerlendirilmesi amacıyla kullanılmıştır. Uygulama verilerinin geçerlilik analizi kapsamında, madde puanları ile toplam puanlar arasındaki ilişkiyi değerlendirmek için Pearson korelasyon katsayısı hesaplanmıştır.

Yapı Geçerliliği Analizi

Bu çalışmada, deneme uygulaması için yapı geçerliliğinin incelenmesinde Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. AFA, maddelere verilen yanıtlar arasındaki gizli ilişkiyi, korelasyon matrisine dayanarak ortaya koyan bir yöntem olup, ölçeğin yapı geçerliliğinin değerlendirilmesinde yaygın olarak tercih edilmektedir (Crocker & Algina, 1986). Ayrıca, AFA için örneklemin uygunluğu Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri ve Bartlett testi ile kontrol edilmiştir.

Esas uygulama sürecinde elde edilen veriler için yapı geçerliliği analizi yapılırken, AFA ile belirlenen ölçek yapılarına uygunluk, Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak

incelenmiştir. Modelin veri ile uyumunu değerlendirmek için χ^2/sd oranı, Ortalama Hataların Karekökü (RMSEA), Karşılaştırmalı Uyum İndeksi (CFI), SRMR ve Normed Fit Index (NFI) gibi uyum iyiliği göstergeleri dikkate alınmıştır.

Güvenirlik Analizleri

Deneme ve esas uygulama sürecinde elde edilen verilerle güvenilirlik analizleri gerçekleştirilmiş ve bu analizlerde KR-20 yöntemi ile test tekrar test yöntemi kullanılmıştır.

KR-20 Analizi

Testin güvenilirlik katsayısını hesaplamak için her bir alt testin KR-20 değeri belirlenmiştir. KR-20, özellikle maddelerin 1-0 şeklinde puanlandığı durumlarda kullanılan bir güvenilirlik yöntemidir. Test maddelerinin ölçtüğü özellikler ile ölçülmek istenen özelliklerin benzer olması durumunda, güvenilirlik yüksek olarak kabul edilir.

Test Tekrar Test Yöntemi

Esas uygulama sonrasında veriler toplandıktan üç hafta sonra, 50 çocuğa test tekrar test uygulaması yapılmıştır. Bu uygulamalardan elde edilen puanların korelasyonu hesaplanarak, testin tekrar test güvenilirliği değerlendirilmiştir.

Etik Önlemler

Veriler toplanmadan önce Gazi Üniversitesi Etik Komisyonu'nun 06.03.2024 tarih ve E-77082166-302.08.01-896700 sayılı kararı ile etik onay alınmıştır. Yüz yüze gerçekleştirilen çalışmalarda, öncelikle çocukların ebeveynlerine çalışma hakkında detaylı bilgi verilmiş ve yazılı onamları alınmıştır. Çocuğunun çalışmaya katılmasına izin veren ebeveynlerin Kişisel Bilgi Formu'ndaki soruları yanıtlamaları istenmiştir. Katılmaya gönüllü olan çocuklar çalışmaya dahil edilmiştir. Çocuklara istedikleri zaman çalışmadan çekilme hakları olduğu bildirilmiştir. Test uygulamasına katılmak isteyen çocuklarla, okullarında bulunan dikkat dağıtıcı uyananların olmadığı sessiz bir alanda birebir olarak görüşmeler yapılmıştır. Duygusal Durumlarda Empati Testi'nde yer alan sorular yüz yüze sorulmuş, çocukların verdiği yanıtlar araştırmacı tarafından kaydedilmiştir.

Bulgular

Araştırmanın bulguları geçerlik çalışmaları ve güvenilirlik çalışmaları olarak iki bölümde sunulmuştur. İlk olarak kapsam geçerliği ve yapı geçerliği son olarak güvenilirlik bulgularına yer verilmiştir. Geçerlik ve güvenilirlik değerleri alan yazın ışığında tartışılarak yorumlanmıştır.

Geçerlik Bulguları

Kapsam Geçerliğine Ait Bulgular

'Duygusal Durumlarda Empati Testi'nin kapsam geçerliğini ölçme süreci aşağıdaki aşamalar ile gerçekleştirilmiştir.

Öncelikle kapsam geçerliliğine hizmet edecek alan yazın incelemesi yapılmıştır. Bu bağlamda yurtiçi ve yurt dışında yapılan araştırmalar detaylıca incelenmiş, araştırmacıların empati kavramına bakışlarının benzerlik ve farklılıkları irdelenerek, ortak kavramlar belirlenmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda yapı taşları belirlenmiş ve yapı taşları temel alınarak madde yazımı yapılmıştır.

Uzmanlardan elde edilen geri bildirimlerin analizi için, Lawshe'nin (1975) geliştirdiği kapsam geçerlik oranı (KGO) ve kapsam geçerlik indeksi (KGİ) yöntemleri kullanılmıştır. Her bir madde için KGO, şu formül ile hesaplanmıştır: (Gerekli olduğunu belirten uzman sayısı/Toplam uzman sayısının yarısı) - 1 (Şencan, 2005). Analiz sonucunda KGO değeri düşük

olan maddelerin ölçekten çıkarılması önerilmektedir. Özellikle, KGO değeri 0,5'ten küçük veya negatif olan maddelerin ölçekten çıkarılması gerektiği belirtilmiştir. Ölçekte kalan maddeler için, kapsam geçerliliği indeksini belirlemek amacıyla KGO değerlerinin ortalamaları hesaplanmıştır. KGO, bir maddenin istatistiksel anlamlılığını değerlendirmek için kullanılan bir ölçüttür ve bu ölçüt, standart normal dağılım prensiplerine dayanarak oluşturulmaktadır (Yurdugül & Aşkar, 2008). Bu yöntem, maddelerin geçerliliğini belirlemede önemli bir araç olarak, ölçeğin genel yapısının bilimsel geçerliliğini desteklemektedir. Toplam geçerlilik ölçütü (S-CVI/Ave), tüm maddelerin ortalama KGO değerinin 0.973 olarak bulunduğu söylenebilir. Bu değer, testin genel olarak yüksek bir kapsam geçerliliğine sahip olduğunu göstermektedir. Evrensel anlaşma yaklaşımı ile hesaplanan toplam geçerlilik indeksi (S-CVI/UA) ise 0.867 olarak hesaplandığı söylenebilir. Bu değer, tüm maddelerin büyük çoğunluğunun uzmanlar tarafından tamamen uygun bulunduğunu ifade etmektedir. Buna göre tüm maddelerin test formunda kalmasına karar verilmiştir.

Duygusal Durumlarda Empati Testi'nin empati gelişimini doğru bir şekilde değerlendirebilme derecesini belirleyebilmek amacıyla, önceden belirlenen çalışma grubunda yer alan anaokullarına devam eden 48-72 aylık 50 çocukla ön uygulama gerçekleştirilmiştir. Ön uygulamada yer alan çocukların kişisel bilgi formları çocukların velileri tarafından doldurulmuştur. Kişisel bilgi formunda, çocuklara yönelik cinsiyet, doğum sırası, okul öncesi eğitime devam süresi gibi sorular ebeveynlerine ilişkin ise yaş, öğrenim durumu, mesleği gibi bilgilere yönelik sorulara yer verilmiştir. Değerlendirme aracının ön uygulama sırasında maddelerin, yönergelerinin ve görsellerin anlaşılabilirliği ve çocukların katılımına ilişkin herhangi bir sorunla karşılaşılmaştır. Ayrıca ön uygulama sonuçları, maddelerin ve yönergelerin anlaşılabilirliği, çocukların katılımı yönünden değerlendirilmiş ve maddelerin uygun olduğu görülmüştür. Ön uygulama sonuçlarına göre, değerlendirme aracında bir değişiklik yapılmamıştır. Buna göre ön uygulama sonucunda deneme uygulamasına geçilmiştir.

“Duygusal Durumlarda Empati Testi'nin geçerlik ve güvenilirliğini test etmek amacıyla çalışma grubuna dahil edilen 48-72 aylık 450 çocuğa ölçme aracı uygulanmıştır. Ön uygulama sonucunda ölçekte bir değişiklik yapılmadığından ön uygulama grubundaki 50 çocuk araştırma grubuna dahil edilmiştir. Böylece toplamda 500 çocuk ile deneme uygulaması yapılmıştır.

Araştırma kapsamında geliştirilen Duygusal Durumlarda Empati Testi'nin geçerliğinin incelenmesi amacı ile öncelikle madde analizi yapılmıştır. Madde analizi sonuçları Tablo 3'te gösterilmektedir. Tablo 3'te her bir madde için Madde Güçlük İndeksi ve Madde Ayırt Edicilik İndeksi yer almaktadır.

Tablo 3. Madde Güçlük ve Ayırt Edicilik İndeksi

Maddeler	Madde Güçlük	Madde Ayırt edicilik	Madde Güçlük	Madde Ayırt edicilik
A1	0,685	0,334	Kolay	İyi
A2	0,673	0,274	Kolay	Düzeltililebilir
B1	0,660	0,246	Kolay	Düzeltililebilir
B2	0,682	0,288	Kolay	Düzeltililebilir
C1	0,688	0,265	Kolay	Düzeltililebilir
C2	0,667	0,307	Kolay	İyi
D1	0,672	0,378	Kolay	İyi
D2	0,658	0,419	Kolay	Çok İyi
E1	0,713	0,414	Çok Kolay	Çok İyi
E2	0,712	0,357	Çok Kolay	İyi
F1	0,680	0,464	Kolay	Çok İyi
F2	0,672	0,418	Kolay	Çok İyi
G1	0,672	0,385	Kolay	İyi
G2	0,640	0,319	Kolay	İyi
H1	0,652	0,316	Kolay	İyi

H2	0,665	0,253	Kolay	Düzeltililebilir
I1	0,705	0,381	Çok Kolay	İyi
I2	0,658	0,420	Kolay	Çok İyi
J1	0,677	0,459	Kolay	Çok İyi
J2	0,700	0,308	Çok Kolay	İyi
K1	0,672	0,214	Kolay	Düzeltililebilir
K2	0,630	0,251	Kolay	Düzeltililebilir
L1	0,647	0,366	Kolay	İyi
L2	0,635	0,345	Kolay	İyi
M1	0,672	0,308	Kolay	İyi
M2	0,682	0,301	Kolay	İyi
N1	0,720	0,310	Çok Kolay	İyi
N2	0,697	0,368	Kolay	İyi
O1	0,715	0,319	Çok Kolay	İyi
O2	0,678	0,353	Kolay	İyi
Toplam	0,676	1,000	Kolay	İyi

Madde güçlük indeksi 0,50-0,69 aralığında ise kolay, 0,70-1 aralığında ise çok kolay olarak; madde ayırt edicilik indeksi ise 0,20-0,39 aralığında ise düzeltililebilir, 0,40'ın üzerinde ise çok iyi ayırt ediciliğe sahip olarak değerlendirilmektedir (Hasançebi, Terzi ve Küçük, 2020). Madde güçlük ve ayırt edicilik düzeyleri Henryson Yöntemi ile ölçülmüş olup veriler incelendiğinde genel olarak maddelerin kolay ve çok iyi düzeyde ayırt edici olduğu söylenebilir.

Yapı Geçerliliğine Ait Bulgular

Duygusal Durumlarda Empati Testinin yapı geçerliliğini sınamak için deneme uygulaması verileri ile açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Daha sonra açımlayıcı faktör analizi ile yapısı belirlenen ölçme aracı ile esas uygulama yapılmıştır. Esas uygulama ile elde edilen verilerin yapı geçerliliği için doğrulayıcı faktör analizi ve ölçme değişmezliği sınanmıştır.

Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA)

Duygusal Durumlarda Empati Testinin deneme formunun 500 çocuğa uygulanması ile elde edilen verilere ilişkin yapı geçerliliğinin incelenmesi ve faktörlerinin ortaya çıkarılması amacıyla açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Açımlayıcı faktör analizi yapılmadan önce KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) ve Barlett's Küresellik testi değerleri incelenmiş, örneklem büyüklüğünün faktörleştirmeye uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Testin yapı geçerliliğine ait açıklayıcı faktör analizi sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Açımlayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Faktör Adı	Yönergeler	Faktör Ağırlığı	Faktör Açıklayıcılığı (%)
Mutluluk	A1	0,832	17,38
	A2	0,846	
	B1	0,789	
	B2	0,815	
	C1	0,859	
	C2	0,806	
Üzüntü	D1	0,866	17,16
	D2	0,853	
	E1	0,859	
	E2	0,882	
	F1	0,869	
	F2	0,881	
Şaşkınlık	G1	0,870	16,76
	G2	0,880	
	H1	0,897	
	H2	0,910	

	I1	0,862	
	I2	0,868	
Öfke	J1	0,823	
	J2	0,886	
	K1	0,876	
	K2	0,886	17,00
	L1	0,886	
	L2	0,910	
Korku	M1	0,895	
	M2	0,884	
	N1	0,893	
	N2	0,874	17,20
	O1	0,886	
	O2	0,891	
Toplam			85,50
KMO Geçerliliği			0,615
Barlett	ki-kare		4709,22
	p		0,001*

Tablo 4 incelendiğinde örneklem büyüklüğünün yeterli olup olmadığını açıklayan KMO değerinin 0,615 olarak tespit edildiği görülmektedir. Field'e (2000) göre KMO değerinin alt sınırı 0,50 olarak kabul edilir. Bu ifadeye göre Duygusal Durumlarda Empati Testi için hesaplanan KMO değerinin, faktör analizi için uygun olduğu söylenebilir. Barlett değeri ise $\chi^2 = 4709,22$, $p = 0,001$ olarak hesaplanmış ve örneklem büyüklüğünün faktörleştirmeye uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar dikkate alınarak beş alt boyutta (mutluluk, üzüntü, şaşkınlık, korku, öfke) maddelerin faktör ağırlıklarına bakılmış ve AFA sonuçları hesaplanmıştır. Yapılan analizler sonucunda ölçme aracının her bir maddesinin faktör yük değeri 0,70'in üzerinde olduğu için maddelerin buldukları boyutta iyi bir şekilde amacına hizmet ettiği söylenebilir.

Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)

Deneme uygulaması sonrasında son hali verilen Duygusal Durumlarda Empati Testi 600 çocuğa uygulanmış ve elde edilen ölçümlere ilişkin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Deneme uygulaması sonrasında AFA ile ortaya konan ölçek yapılarının, tekrar toplanan veri ile uyumluluğu Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile incelenmiştir. Doğrulayıcı faktör analizi ile model uyumu değerlendirilirken χ^2 , CFI, NFI, NNFI, SRMR, IFI ve RMSEA uyum iyiliği indeksleri değerlendirilmiştir.

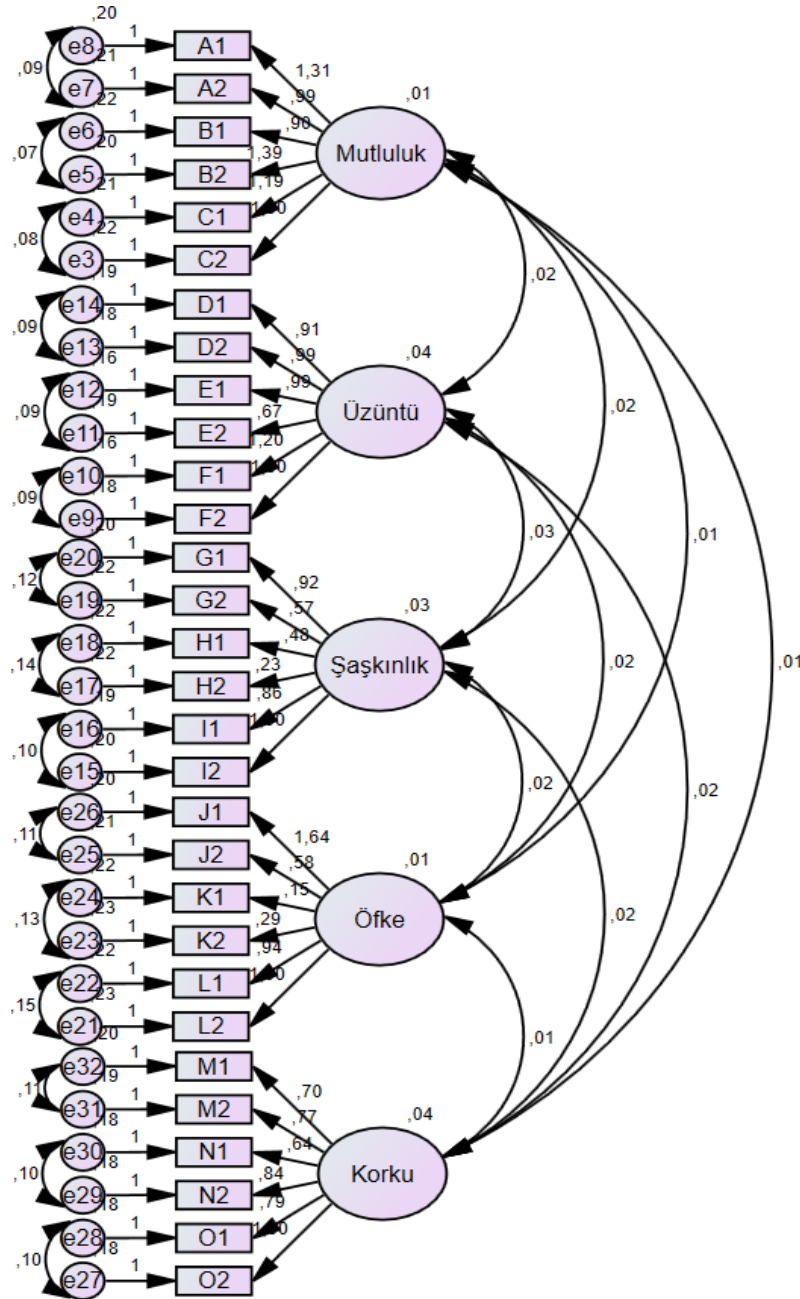
Duygusal Durumlarda Empati Testi'ne ilişkin doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarına Tablo 5'te yer verilmiştir.

Tablo 5. Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Uyum İndeksi	Elde Edilen Değer	Yorum
KiKare/sd	1,811	İyi uyum= <5
GFI	0,930	İyi uyum =>.90
AGFI	0,914	İyi uyum =>.85
NFI	0,857	Kabul edilebilir uyum=>.95
IFI	0,930	İyi uyum =>.90
CFI	0,929	İyi uyum=>.95
RMSEA	0,037	Kabul edilebilir uyum= <.08

Tablo 5 incelendiğinde doğrulayıcı faktör analizi sonuçları ile modelin veri setini büyük ölçüde uyumlu olduğu söylenebilir. Çoğu uyum indeksi, modelin iyi bir uyum sağladığını, özellikle RMSEA, GFI ve AGFI gibi indekslerin mükemmel ve iyi uyum değerlerinde olduğunu belirtmektedir. Ancak NFI ve CFI değerleri, uyumun ideal seviyede olmadığını ve modelde bazı iyileştirmelerin yapılabileceğini göstermektedir. Genel olarak, modelin yapı geçerliliği açısından güvenilir ve geçerli bir yapıya sahip olduğu söylenebilir, ancak NFI ve CFI değerlerinin daha yüksek olabilmesi için modelde bazı düzenlemeler yapılmasının faydalı olacağı söylenebilir.

Teste ilişkin ölçek yol diyagramı Şekil 2’de verilmiştir.

Şekil 2. Ölçek yol diyagramı

Şekil 2 incelendiğinde maddelerin faktör yüklerinin 0,789 ile 0,910 arasında değiştiği görülmektedir. Hata varyansı değerlerinin ise 0,16 ile 0,22 arasında olduğu ve 0,90 değerinden

küçük olduğu görülmektedir. Faktör yük değerlerinin ve hata değerlerinin istenilen düzeyde olduğu ölçeğin madde bazında doğrulandığı sonucuna ulaşılmıştır. Diyagrama bakıldığında testin, tek faktörlü bir ölçme aracı olarak görüldüğü söylenebilir. DFA sonuçlarına bağlı olarak AMOS programında diyagramı oluşturularak modele ait değişkenler, t değerleri, faktör yükleri ve uyum iyiliği değerleri bu diyagramda özet olarak görülebilir.

Güvenirlilik Analizleri

Bu bölümde ‘Duygusal Durumlarda Empati Testi’nin güvenirliliğine ilişkin yapılan KR-20 ve test tekrar test yöntemleri sonuçlarına yer verilmiştir. Tablo 6’da teste ilişkin KR-20 güvenirlilik katsayısına ait sonuçlar yer almaktadır.

Tablo 6. Duygusal Durumlarda Empati Testi’nin KR-20 Bulguları

Faktör Adı	Yönergeler	KR-20 Güvenirlilik
Mutluluk	A1	0,745
	A2	
	B1	
	B2	
	C1	
	C2	
Üzüntü	D1	0,681
	D2	
	E1	
	E2	
	F1	
	F2	
Şaşkınlık	G1	0,738
	G2	
	H1	
	H2	
	I1	
	I2	
Öfke	J1	0,687
	J2	
	K1	
	K2	
	L1	
	L2	
Korku	M1	0,714
	M2	
	N1	
	N2	
	O1	
	O2	
Toplam		0,732

Tablo 6 incelendiğinde testin KR-20 güvenirlilik kat sayısı 0,732 olarak bulunmuştur. Güvenirlilik katsayısının 0 ile 1 arasında değer alabileceği, gözlenen durumlarda hata olmaması 1, tümünde hata olması 0 olarak ifade edilir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2012). Kalaycı (2008)’e göre bir test için hesaplanan güvenirlilik katsayısı değerinin 0.80 ile 1.00 arasında olması ölçme aracının yüksek derecede güvenilir olduğuna, 0.60 ile 0.80 arasında olması oldukça güvenilir olduğuna, 0.60 ve altında ise güvenirliliğin düşük veya çok düşük olduğunu işaret etmektedir. Bu durumda, Duygusal Durumlarda Empati Testi’nin oldukça güvenilir olduğu söylenebilir.

Test tekrar test güvenirligini hesaplamak için 30 maddelik değerlendirme aracının son hali esas uygulama bittikten üç hafta sonra 50 çocuğa tekrar uygulanmıştır. Test tekrar test için uygulamalar esas uygulama ile aynı koşullarda geręekleřtirilmiřtir. Elde edilen ölçümlerin normal dağılıp dağılmadığına bakmak için Shapiro-Wilk testi incelenmiştir. Yapılan analizler Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Test Tekrar Test Güvenirligine Ait Sonuçlar

	r	
Mutluluk	.810	Yüksek
Üzüntü	.776	Kabul Edilebilir
şaşkınlık	.916	Yüksek
Öfke	.944	Yüksek
Korku	.844	Yüksek
Toplam Puan	.872	Yüksek

Tablo 7 incelendiğinde Shapiro-Wilk testinin anlamlı bulunduğu söylenebilir ($p=0.12$, $W=0.83$). Normal dağılım gösterdiği kabul edildiği için test tekrar test güvenirliginde Pearson korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Test tekrar test verilerine göre değerlerin 0,776 ile 0,944 arasında değiştiği söylenebilir. Ölçüm sonuğlarından sadece ‘üzüntü’ faktörünün 0.776 değeri ile kabul edilebilir, diğer faktörlerin ise yüksek korelasyona sahip olduğu görölmektedir. Sonuçlar incelendiğinde test tekrar testin kararlılık anlamındaki güvenirlilik değerinin 0,872 olduğu görölmektedir. Bu sonuğlara ilişkin “Duygusal Durumlarda Empati Testi” ne dayalı elde edilen ölçümlerin zaman içinde kararlı olduğu söylenebilir. Yapılan analiz sonuçları ışığında beş alt boyuttan ve 30 maddeden oluşan “Duygusal Durumlarda Empati Testi”nin geçerli ve güvenilir bir test olarak kullanımının uygun olduğu düşünölmektedir. Ölçme verilerine bakıldığında test puanlarının güvenilir olduğu söylenebilir.

Sonuğ ve Öneriler

Araştırma çocukların empati becerisini değerlendirmek amacıyla geliştirilen “Duygusal Durumlarda Empati Testi”nin geçerlik ve güvenirlilik çalışmasını yapmak üzere yapılmıştır. 2023-2024 eğitim öğretim yılında Ankara ili merkez ilçelerinde Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı resmi ve özel anaokulları/anasınıflarına devam eden 48-72 aylık çocuklar ve ebeveynleri çalışmanın verilerini sağlamıştır. Duygusal Durumlarda Empati Testi’nin ilk olarak kapsam geğerliği incelenmiştir. Bu bağlamda bir çocuk gelişimi uzmanı, bir ilköğretim alan uzmanı, üç okul öncesi eğitimi alan uzmanından alınan görüşler doğrultusunda testin kapsam geçerlik indeksi (KGİ) hesaplanmıştır. Alınan uzman görüşleri doğrultusunda 30 maddelik testin nihai hali hazırlanmıştır.

Kapsam geğerliliğin ardından testin yapı geğerliliğini incelemek için açımlayıcı faktör analizi (AFA) ve doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. Analizlerin sonucunda 5 alt boyuttan oluşan tek faktörlü bir yapı oluşturulmuştur ve testin yapı geğerliliklerinin sağlanmış olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Duygusal Durumlarda Empati Testi’nin güvenirligine ait değerlendirmeler ise KR-20 ve test tekrar test analizleri ile ölçölmüştür. KR-20 sonucu 0,732; test tekrar test sonuçlarının da 0.776 ve 0.944 aralığında bulunan testin güvenilir bir ölçme aracı olduğu düşünölmektedir.

Bu araştırmada empati becerisi, alan yazında ortak kabul edilen duygu durumları göz önünde bulundurularak madde yazımı yapılmıştır. Mevcut araştırmalarda daha çok kağıt-kalem testleri yer almaktadır ancak çocuklarla birebir çalışılan bir empati ölçme aracının eksikliği görölmüştür. Duygusal Durumlarda Empati Testi’nin kısa, materyal gerektirmeyen ve

uygulanması kolay bir ölçek olması nedeniyle bu kapsamda gerçekleştirilecek değerlendirmelerde tercih edilebilecek kullanışlı bir ölçek olduğu düşünülmektedir. Yapılan alanyazın taramaları, testin çocuklara uygulanması ve geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları sonucunda mutluluk, üzüntü, şaşkınlık, öfke ve korku duygularının anlamlandırılması ve bu duygusal durumlara yönelik empati becerisini ölçmek için resimli bir ölçme aracı ortaya çıkarılmıştır. İstatistiksel analizlerin verdiği geçerlik ve güvenilirlik bulguları sonucunda 30 maddelik 5 alt alandan oluşan ‘Duygusal Durumlarda Empati Testi’nin geçerli ve güvenilir bir değerlendirme aracı olduğu kabul edilmiştir.

Araştırma sonucunda edinilen bilgiler ışığında aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

- ‘Duygusal Durumlarda Empati Testi’ 48-72 aylık çocuklar için hazırlanmıştır. Testin ilköğretim birinci sınıfı da kapsayacak şekilde geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılarak çocukların empati becerilerinin boylamsal olarak değerlendirilmesine imkan sağlanabilir.
- ‘Duygusal Durumlarda Empati Testi’nin geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları Ankara Yenimahalle ilçesinde yapılmıştır. Testin geniş bir örneklem grubu ile Türk çocukları için norm çalışması yapılabilir.
- Sosyal-duygusal gelişimin temel yapıtaşlarından olan empati becerisinin ölçülmesi amacıyla hazırlanan bu testin uygulanmasına yönelik öğretmenlere eğitimler verilebilir.
- ‘Duygusal Durumlarda Empati Testi’ empati ile ilgili yapılacak yeni çalışmalarda değerlendirme aracı olarak kullanılabilir.
- ‘Duygusal Durumlarda Empati Testi’ değerlendirmede kullanılacağı eğitim programı geliştirme çalışmaları yapılabilir.
- ‘Duygusal Durumlarda Empati Testi’ cinsiyet, yaş veya ebeveyn eğitim düzeyi değişkenlerinin çocukların empati gelişimine etkisi açısından test edilebilir.
- Okul Öncesi Eğitim Programı’nın çocukların empati gelişimlerine ilişkin etkileri ‘Duygusal Durumlarda Empati Testi’ kullanılarak değerlendirilebilir.

Yayın Etiği

Gazi Üniversitesi Etik Kurulu tarafından 06.03.2024 tarihinde E-77082166-302.08.01-896700 sayılı etik kurul onayı ile araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırma 2024 yılında “Duygusal Durumlarda Empati Testinin 48-72 Aylık Çocuklarda Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması” adlı yüksek lisans tezi olarak yayınlanmıştır.

Araştırmada ilk yazar araştırmacı yazar olarak, ikinci yazar danışman olarak görev almışlardır.

Kaynakça

- Aral, N., Kandır, A., & Can Yaşar, M. (2011). *Okul öncesi eğitim / okul öncesi eğitim programı*. Ankara: Ya-Pa.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2020). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Comrey, A., & Lee, H. (1992). *A first course in factor analysis*. New York: Psychology. <https://doi.org/10.4324/9781315827506>
- Crocker, L., & Algina, J. (1986). *Introduction to classical and modern test theory*. California: Wadsworth.
- Dökmen, Ü. (2004). *İletişim çatışmaları ve empati*. Ankara: Sistem.

- Eisenberg, N., & Miller, P. (1987). The relation of empathy to prosocial and related behaviors. *Psychological Bulletin*, 101(1), 91-119. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.101.1.91>
- Erkuş, A. (2012). Varolan ölçek geliştirme yöntemleri ve ölçme kuramları psikolojik ölçek geliştirmede ne kadar işlevsel: Yeni bir öneri. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 3(2), 279-290.
- Fraenkel, J., Wallen, N., & Hyun, H. (2006). *How to design and evaluate research in education*. New York: McGraw-Hill.
- Goleman, D. (1995). *Emotional intelligence: Why it can matter more than IQ*. New York: Bantam.
- Hasançebi, B., Terzi, Y., & Küçük, Z. (2020). Madde güçlük indeksi ve madde ayırt edicilik indeksine dayalı çeldirici analizi. *Gümüşhane Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 10 (1), 224-240. <https://doi.org/10.17714/gumusfenbil.615465>
- Kandır, A., & Alpan, Y. (2008). Okul öncesi dönemde sosyal-duygusal gelişime anne-baba davranışlarının etkisi. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 14(14), 33-38. <https://doi.org/10.21560/spcd.50742>
- Kaya, A., & Siyez, D. (2010). KA-Sİ çocuk ve ergenler için empatik eğilim ölçeği. *Eğitim ve Bilim*, 35(156), 110-125.
- Klein, P. (1994). *An easy guide to factor analysis*. London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315788135>
- MacCallum, R., Widaman, K., Zhang, S., & Hong, S. (1999). Sample size in factor analysis. *Psychological Methods*, 4(1), 84-99. <https://doi.org/10.1037/1082-989X.4.1.84>
- Miller, P., & Marian, A. (1997). Emotional, cognitive, behavioral, and temperament characteristics of high-empathy children. *Motivation and Emotion*, 21, 109-125. <https://doi.org/10.1023/A:1024430532155>

Exedended Abstract

Introduction

Early childhood, defined as the period from birth to eight years, is a critical stage in human development. During this phase, significant progress is made in physical, socio-emotional, motor, cognitive, and language domains. Among these, socio-emotional development is particularly vital, as it lays the foundation for interpersonal relationships and emotional well-being later in life. Children develop essential skills during this period, such as recognizing and regulating their own emotions and understanding the emotions of others, which are crucial for empathy. Empathy, the ability to comprehend and share the feelings of others, is central to social interaction and prosocial behaviors.

The importance of empathy has been emphasized in numerous studies, particularly regarding its role in early childhood. Research by Eisenberg and Miller (1987) highlights that children who demonstrate high levels of empathy are more likely to exhibit prosocial behaviors, such as helping, sharing, and comforting others. Moreover, empathy is linked to emotional intelligence, as outlined by Goleman (1995), which is essential for understanding oneself and navigating interpersonal dynamics effectively. However, despite the growing recognition of empathy's importance, there remains a lack of reliable and valid tools for assessing empathy in young children, especially those aged 48–72 months. This gap in the literature underlines the need for a developmentally appropriate, culturally sensitive, and psychometrically robust measurement tool.

This study addresses this gap by developing and validating the Emotional Situations Empathy Test (ESET), a structured instrument designed to evaluate empathy in children aged 48–72 months. The ESET incorporates pictorial stimuli and simple, child-friendly instructions to ensure that it aligns with the cognitive and linguistic capacities of this age group. The study

aims to answer the question: “Is the Emotional Situations Empathy Test a valid and reliable tool for assessing empathy in young children?”

Method

The research employs a quantitative survey design to evaluate the validity and reliability of the ESET. The study was conducted during the 2023–2024 academic year in the Yenimahalle district of Ankara, Turkey. The sample consisted of 1100 children aged 48–72 months attending public and private preschools affiliated with the Ministry of National Education. The sampling process involved selecting schools and participants based on convenience and willingness to participate, ensuring representation across different demographics.

The ESET was developed as a structured measure consisting of 30 items organized into five subdimensions: happiness, sadness, anger, fear, and surprise. Each item includes a pictorial representation of an emotional situation, accompanied by a simple prompt. Children were asked to identify or interpret the emotions depicted, allowing researchers to assess their empathetic responses. The test was administered individually in quiet, child-friendly environments to minimize distractions and optimize engagement.

Validity and Reliability Procedures

Content validity was assessed through expert evaluations. Five experts in child development and early education reviewed the test items for relevance, clarity, and developmental appropriateness. The content validity index (CVI) was calculated as 0.867, indicating high agreement among experts. Construct validity was examined using exploratory factor analysis (EFA) and confirmatory factor analysis (CFA). EFA was performed on data from a pilot study involving 500 children to identify the underlying factor structure, while CFA was conducted on data from the main sample of 600 children to confirm the model's fit.

Reliability analyses included calculating the KR-20 coefficient to assess internal consistency and conducting a test-retest procedure to evaluate temporal stability. The test-retest reliability was assessed with 50 children three weeks after the initial administration. Data were analyzed using statistical software, with emphasis on model fit indices, such as RMSEA, CFI, and SRMR, for CFA results.

Results

The EFA revealed that the test items grouped into the five intended subdimensions, with factor loadings exceeding 0.70. These results suggest that the items effectively measure the targeted emotional constructs. The CFA results further supported the model fit, with indices such as RMSEA (0.037), CFI (0.929), and GFI (0.930) indicating strong construct validity. Although some indices, such as NFI (0.857), suggested room for improvement, the overall model was deemed satisfactory.

The KR-20 coefficient for the ESET was calculated as 0.73, reflecting acceptable internal consistency. Test-retest reliability coefficients ranged from 0.776 to 0.944 across the five subdimensions, demonstrating the tool's stability over time. These findings indicate that the ESET is a reliable instrument for assessing empathy in young children.

Discussion

The study provides compelling evidence for the validity and reliability of the Emotional Situations Empathy Test. The strong content validity index highlights the test's developmental and cultural relevance, while the factor analysis results confirm its structural integrity. The five subdimensions—happiness, sadness, anger, fear, and surprise—capture a comprehensive range of emotional experiences, making the test suitable for evaluating empathy in diverse contexts.

Compared to traditional paper-and-pencil assessments, the ESET's pictorial format and interactive nature make it particularly effective for young children, who may have limited reading and verbal skills. The test's simplicity and brevity (average completion time of 15–20 minutes) further enhance its practicality for use in educational and clinical settings.

These findings align with previous research emphasizing the importance of empathy assessment in early childhood. For instance, Miller and Marian (1997) demonstrated that early empathy development predicts positive social outcomes, such as conflict resolution and peer acceptance. By providing a reliable tool to measure empathy, the ESET can facilitate interventions aimed at fostering prosocial behaviors and emotional intelligence in young children.

However, the study has certain limitations. The sample was drawn exclusively from Ankara's Yenimahalle district, which may limit the generalizability of the findings. Future research should replicate the study with more diverse and larger samples to establish normative data for the test. Additionally, longitudinal studies could explore the stability of empathy development and the test's predictive validity over time.

Conclusion

The Emotional Situations Empathy Test is a valid and reliable instrument for assessing empathy in children aged 48–72 months. Its development addresses a critical gap in early childhood research, providing a practical tool for educators, researchers, and clinicians. Future studies should expand the test's application to different age groups, cultural contexts, and longitudinal designs to further validate its effectiveness.